

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.012.04.2019

Wojciech Smółka
Prezes Zarządu
FBSerwis Kamieński Sp. z o.o.,
ul. Wieluńska 50, 97-360 Kamieński

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.202.2019 Zespołu
Orzekającego Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli
z dnia 7 stycznia 2020 r.

P/19/048 – Postępowanie z odpadami komunalnymi po przetworzeniu w instalacjach mechaniczno-
biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych (MBP)

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	FBSerwis Kamieńsk Sp. z o.o., ul. Wieluńska 50, 97-360 Kamieńsk (zw. dalej Spółką, Zakładem) Do dnia 1 kwietnia 2016 r. ww. podmiot funkcjonował pod nazwą Amest Kamieńsk Sp. z o.o.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wojciech Smółka, Prezes Zarządu, od 18 stycznia 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przetwarzanie odpadów komunalnych w instalacjach MBP. 2. Sposób postępowania z odpadami powstałymi po procesie przetwarzania w instalacjach MBP.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia kontroli, z wykorzystaniem dowodów sporządzanych przed/po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Dominik Gołacki, gł. specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr LLO/146/2019 z 21 czerwca 2019 r. oraz nr LLO/175/2019 z 2 września 2019 r. (akta kontroli str.1-2)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2016-2019 Spółka prowadziła działalność w zakresie przetwarzania odpadów komunalnych w oparciu o wydane przez Marszałka Województwa Łódzkiego³ pozwolenie zintegrowane. Na zagospodarowanie odpadów komunalnych Spółka zawarła umowy z jednostkami samorządu terytorialnego z terenu województwa łódzkiego oraz innymi podmiotami. Ilości i rodzaje odpadów komunalnych przyjmowanych do przetworzenia w instalacji MBP były zgodne z określonymi w pozwoleniu wydanym przez Marszałka. Wbrew zapisom umów zawartych z Miastem Łódź, Spółka dokonywała pomiaru wagi przywożonych odpadów z uwzględnieniem ciężaru kierowców, zawyżając tym samym należne sobie wynagrodzenie. Ponadto niektóre odpady zagospodarowywano niezgodnie z postanowieniami pozwolenia zintegrowanego.

Instalację MBP użytkowano w sposób ograniczający możliwość powstania pożarów, w tym zainstalowano zabezpieczenia przeciwpożarowe oraz opracowano i wdrożono procedury zapewniające ochronę ludzi i mienia. Pracownicy zostali zapoznani z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego. Spółka nie sporządzała kalkulacji kosztów zagospodarowania przyjętych do przetwarzania odpadów komunalnych, ponieważ nie były do niej kierowane wnioski w tym zakresie.

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: Marszałek.

Magazynowanie odpadów odbywało się zgodnie z warunkami określonymi w wydanym przez Marszałka pozwoleniu.

W analizowanym okresie część wytworzonych w instalacji MBP odpadów przekazywana była do dalszego zagospodarowania uprawnionym podmiotom, na podstawie zawartych z nimi umów, zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, a część składowana na składowisku zlokalizowanym na terenie Zakładu.

Spółka sporządzała dokumenty związane z ewidencją ilości i rodzaju przyjmowanych do przetworzenia i wytworzonych odpadów. Ewidencja ta prowadzona była jednak z naruszeniem obowiązujących w tym zakresie przepisów, wykazywano w niej bowiem dane niezgodne ze stanem faktycznym. Spółka terminowo przekazywała do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego⁴ roczne sprawozdania o rodzajach i ilości odpadów oraz o sposobach gospodarowania nimi, chociaż sporządzała je niezgodnie z ustalonym wzorem. Przekazywała również jednostkom samorządu terytorialnego, z którymi miała podpisane umowy na przetwarzanie odpadów komunalnych, informacje wymagane art. 90a ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁵.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Przetwarzanie odpadów komunalnych w instalacji MBP

1. Instalacja regionalna MBP oraz składowisko odpadów zlokalizowane było w miejscowości Kąsiej, w obrębie geodezyjnym Ruszczyn, gmina Kamieńsk, powiat radomski. Decyzją Marszałka z dnia 10 czerwca 2015 r. spółce Amest Kamieńsk z o.o. zostało udzielone - na czas nieoznaczony - pozwolenie zintegrowane na prowadzenie instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów innych niż niebezpieczne. W związku ze zmianą nazwy prowadzącej instalację na FBSerwis Kamieńsk Sp. z o.o. została wydana decyzja zmieniająca z 27 października 2016 r. Maksymalna dobowo zdolność przetwarzania odpadów w warunkach normalnego funkcjonowania instalacji określona została na 462 Mg/dobę, a decyzją zmieniającą z 22 stycznia 2018 r. - na 703,5 Mg/dobę.

W decyzji z 2015 r. określono rodzaje odpadów, sposób i czas ich magazynowania. Łączne moce przerobowe części mechanicznej instalacji określone zostały na 120.000 Mg/rok, w tym:

- łączna ilość odpadów poddanych procesowi przetwarzania R12⁷ lub/i/ oraz R13⁸ w instalacji (linia sortownicza) miała wynieść maksymalnie do 100.000 Mg/rok;
- ilość odpadów dowożonych na linię paliwa alternatywnego bezpośrednio od dostawców zewnętrznych miała wynieść maksymalnie do 20.000 Mg/rok.

Decyzją z 2018 r. zwiększono łączną ilość odpadów poddanych procesowi przetwarzania R12 lub/ oraz R13 w instalacji (linia sortownicza) do maksymalnie 150.000 Mg/rok, nie zmieniono natomiast postanowień w zakresie linii paliwa alternatywnego. Wobec powyższego, łączna ilość odpadów poddanych procesowi przetwarzania R12 lub/ oraz R13 w instalacji (linia sortownicza + linia do produkcji paliwa alternatywnego) mogła wynieść maksymalnie 170.000 Mg/rok.

⁴ Dalej: UMWŁ.

⁵ Dz. U z 2018 r., poz. 1454 ze zm., dalej: ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ R12 – Wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1-R11.

⁸ R13 – Magazynowanie odpadów poprzedzające którykolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1-R12 (z wyjątkiem wstępnego magazynowania u wytwórcy odpadów).

Warunki przetwarzania odpadów w części biologicznej instalacji MBP (procesem R3⁹) w decyzji z 2015 r. określono na 40.000 Mg/rok, a po jej zmianie w 2016 r. na 50.000 Mg/rok. W wyniku tego procesu mogło powstać 38.000 Mg/roku odpadu o kodzie 19 05 99 w 2015 r., a od 2016 r. – 42.000 Mg/rok.

Łączna ilość odpadów poddanych przesiewaniu w procesie R12 w 2015 r. mogła wynieść 38.000 Mg/rok, a po zmianie decyzji w 2016 r. 42.000 Mg/rok.

Wiceprezes Spółki wyjaśnił, że zapisów pozwolenia zintegrowanego dla instalacji MBP nie należy rozumieć jako łącznej sumy dopuszczonej do przetworzenia odpadów procesem R12 i R13, ale traktować te procesy oddzielnie. Takie od samego początku było rozumowanie przez Spółkę, jak i przez organ wydający decyzję. Również zgodnie z informacją przedstawiciela UMWŁ, podane limity w decyzji dla ww. procesów należy rozumieć odrębnie.

Przyczyną zmian pozwolenia zintegrowanego, wprowadzonych decyzją z 2018 r., było zwiększenie wydajności części mechanicznej instalacji MBP, wynikające z uruchomienia trzeciej zmiany pracy¹⁰. Wzrost wydajności nie obejmował przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, których dopuszczone do przetwarzania ilości pozostały bez zmian w stosunku do wcześniejszych zapisów pozwolenia zintegrowanego.

(akta kontroli str. 12-95, 1784-1790)

Spółka posiadała również zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów wydane 17 września 2013 r. przez Starostę Radomszczańskiego, jak również pozwolenie zintegrowane dla składowiska odpadów innych niż niebezpieczne, wydane 29 marca 2007 r. przez Wojewodę Łódzkiego.

(akta kontroli str. 100-216)

Na prośbę Marszałka, pismem z dnia 24 stycznia 2019 r. Spółka przekazała do UMWŁ informacje dotyczące analizy warunków pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji MBP, pod kątem spełnienia wymagań określonych w konkluzjach BAT. Do zakończenia kontroli do Spółki nie wpłynęły pytania czy wątpliwości z UMWŁ.

(akta kontroli str. 217-228, 1684-1689)

2. Na 2016 r. Spółka zawarła (w 2015 r.) siedem umów na zagospodarowanie odpadów dostarczanych przez dostawców, w tym:

- a) pięć umów z czterema podmiotami gospodarczymi, z czego trzy dotyczyły odpadów o kodach od 1 do 20 (z wyjątkiem 13 i 14), jedna - o kodach od 1 do 4, 10 i od 15 do 20 oraz jedna - o kodach z rodzaju 15 i 20. W czterech umowach nie wskazano maksymalnych ilości zagospodarowywanych odpadów, a wprowadzono zapisy, iż Spółka może odmówić przyjęcia odpadów w przypadku wykorzystania posiadanego limitu ilości danego rodzaju odpadu określonego w posiadanych pozwoleniach. W jednej umowie określono limit dzienny dla odpadów o kodzie 19 12 12 i 20 03 07 w ilości 150-200 Mg, które jako jedyne Spółka miała odbierać od dostawcy z jego sortowni,
- b) dwie umowy - z Zakładem Gospodarki Komunalnej Gminy w Rozprzy i Miejskim Przedsiębiorstwem Oczyszczania w Łodzi Sp. z o.o. Jedna umowa dotyczyła odpadów o kodach od 1 do 20 (z wyjątkiem 13 i 14), przy czym nie określała ich masy. Dostawca był zobowiązany dostarczyć odpady na teren Spółki. Druga

⁹ R3 – Recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania)

¹⁰ Na instalacji MBP mieszane były i wspólnie przetwarzane niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (20 03 01) wraz z selektywnie zebranymi odpadami.

umowa dotyczyła tylko odpadu o kodzie 20 03 01 w ilości 13.000 Mg, które Spółka miała odbierać od zamawiającego do 30 czerwca 2016 r.

W 2017 r. zostały zawarte trzy umowy z podmiotami gospodarczymi na zagospodarowanie odpadów, które dotyczyły odpadów o kodach od 1 do 20 (z wyjątkiem 13 i 14). Nie określono w nich masy odpadów podlegających zagospodarowaniu. Dwie z umów obowiązywały do 30 czerwca 2018 r.

W 2018 r. zawarto 10 umów, w tym:

- a) dwie z podmiotami gospodarczymi na zagospodarowanie odpadów o kodach od 1 do 20 (z wyjątkiem 13 i 14) i łącznie dla wszystkich rodzajów odpadów określono ich minimalną masę dostarczaną przez dostawców, tj. 10.220 Mg,
- b) sześć z Miastem Łódź, każda dotycząca odpadów o kodach 20 30 01 i 20 01 08 o łącznej masie 11.400 Mg (razem 68.400 Mg), na okres od 1 lipca do 31 grudnia 2018 r.,
- c) dwie z Miejskim Przedsiębiorstwem Oczyszczania w Łodzi Sp. z o.o., dotyczące odpadów 20 03 01, o łącznej masie 24.000 Mg. Odpady miały być transportowane przez Spółkę w maksymalnej dziennej ilości 200 Mg ze wskazanej sortowni. Umowy zostały zawarte na okres od 26 stycznia do 28 lutego 2018 r. oraz od 6 marca do 30 czerwca 2018 r.

Na 2019 r. zostały zawarte 3 umowy z miastem Łódź na zagospodarowanie odpadów 20 03 01 w łącznej ilości 100.000 Mg oraz odpadów 20 01 08 w łącznej ilości 21.250 Mg. Wartości te nie przekroczyły określonych w decyzji mocy przerobowych.

W listopadzie 2018 r. Spółka zaprzestała przyjmować na instalację odpady o kodzie 20 03 01 od Miasta Łódź, ponieważ wyczerpała maksymalny limit przetwarzania dla tego odpadu¹¹.

W 2019 r. umowy zawarte z Miastem Łódź wyczerpywały 100% limitów na odpady 20 03 01 i 42,5% na odpady 20 01 08. Na koniec czerwca 2019 r. Miasto Łódź przekazało do instalacji 76,78% ilości odpadów 20 03 01 i 51% ilości odpadów 20 01 08, w stosunku do limitów określonych w umowie.

Ceny za zagospodarowanie przez Spółkę odpadów 20 03 01 w poszczególnych latach wynosiły:

- a) w 2016 r. – od 172,80 zł do 248,40 zł brutto,
- b) w 2017 r. – 248,40 zł brutto,
- c) w 2018 r. – od 307,80 zł do 347,08 zł brutto,
- d) w I połowie 2019 r. – 432 zł brutto.

(akta kontroli str. 229-518, 1690-1691, 1731-1740)

3. W 2016 r. w części mechanicznej instalacji procesem R12 (linia sortownicza wraz z wytwarzaniem paliwa alternatywnego) przetworzono 116.052,40 Mg (tj. 96,7% dopuszczalnych w pozwoleniu mocy przerobowych), w 2017 r. – 119.758,00 Mg (tj. 99,8% mocy przerobowych), a w 2018 r. – 169.579,30 Mg/rok (tj. 99,8% mocy przerobowych). W części biologicznej procesem R3 przetworzono : w 2016 r. – 43.120,59 Mg (86,2% limitu), w 2017 r. – 39.283,26 Mg/rok (78,6%) i w 2018 r. – 49.951,46 Mg/rok (99,9%).

(akta kontroli str. 23-95, 1032-1511)

Wiceprezes Spółki wyjaśnił, że zwiększenie mocy przerobowych instalacji w zakresie biologicznego przetwarzania odpadów nastąpiło decyzją z 16 października 2016 r., w związku z czym Spółka nie była w stanie do końca 2016 r.

¹¹ W listopadzie i grudniu 2018 r. Miasto Łódź przekazywało odpady 20 03 01 do instalacji zastępczych.

wyczerpać całości zwiększonego limitu. W 2017 r. brak wykorzystania całych mocy przerobowych wynikał z braku popytu, decyzji biznesowych Spółki oraz zagospodarowania części odpadów w instalacjach zewnętrznych.

(akta kontroli str. 1784-1790)

4. Pismem z dnia 15 czerwca 2018 r. Spółka została poinformowana przez Marszałka o nadaniu numeru rejestrowego¹² i aktywacji konta w bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami. Numeru rejestrowego Spółka zaczęła używać od czerwca 2018 r., a wpis do rejestru zawierał informacje wymagane przepisami ustawy z 14 grudnia 2012 r. o odpadach¹³.

(akta kontroli str. 519-528)

5. W dniu 22 lipca 2019 r. Spółka złożyła wniosek o zmianę pozwolenia zintegrowanego wraz z propozycją zabezpieczenia roszczeń w postaci depozytu na kwotę 1.641,6 tys. zł. Stawki zabezpieczenia roszczeń zostały określone zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 7 lutego 2019 r. w sprawie wysokości stawek zabezpieczenia roszczeń¹⁴.

Operat przeciwpożarowy został sporządzony w lipcu 2019 r.

(akta kontroli str. 529-612, 1684-1689, 1784-1854)

6. Na terenie instalacji MBP znajdowały się: gaśnice przeciwpożarowe¹⁵ (na wszystkich 10 poddanych oględzinom wskazane były aktualne daty badań technicznych), 2 worki z sorbentem, 6 hydrantów z węzami, przyciski sygnalizacyjne przeciwpożarowe przy drzwiach wejściowych wewnątrz i na zewnątrz hali. Dodatkowo, linia sortownicza wyposażona była w 3 automatyczne zraszacze na taśmociągach za rozdrabniaczami, a w sterowni znajdowała się w centrala sygnalizacji przeciwpożarowej.

Magazyn opalu alternatywnego wyposażony był w gaśnice, 3 hydranty ppoż. oraz kamerę termowizyjną. Wokół całego składowiska usytuowanych było 14 hydrantów przeciwpożarowych, a przy zamykanej kwaterze nr 8 i czynnej nr 9 - mobilny punkt poboru wody (cysterna). Na terenie składowiska znajdowały się trzy zbiorniki ppoż., w tym jeden zlokalizowany bezpośrednio przy instalacji MBP.

Dostęp do sprzętu gaśniczego był swobodny, a oznakowane drogi wyjść ewakuacyjnych nie były zastawione sprzętem.

Zapewniony został przegląd urządzeń przeciwpożarowych i podręcznego sprzętu gaśniczego; dokonywano również napraw instalacji systemu zabezpieczenia pożarowego segmentu mechanicznej obróbki odpadów.

(akta kontroli str. 613-622)

Obowiązująca (w trakcie prowadzenia niniejszej kontroli) instrukcja bezpieczeństwa pożarowego została wprowadzona w lipcu 2019 r. Obejmowała ona m.in. charakterystykę techniczno-pożarową obiektu, zasady używania podręcznego sprzętu gaśniczego, sposób poddawania przeglądów technicznym i konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych, potencjalne źródła powstawania pożaru, możliwości rozprzestrzeniania ognia, zapobieganie możliwością powstawania pożaru, organizację ewakuacji, zadania i obowiązki ochrony przeciwpożarowej, zasady postępowania na wypadek powstania pożaru czy zasady zabezpieczania prac niebezpiecznych pożarowo. Pracownicy zostali zapoznani z instrukcją.

¹² 000023204.

¹³ Dz. U. z 2019 r., poz. 701 ze zm., dalej: ustawa o odpadach.

¹⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 256.

¹⁵ W tym trzy w rozdzielni wysokiego napięcia.

Dyrektor Zakładu oświadczył, że instrukcja obowiązująca w okresie wcześniejszym jest w posiadaniu Policji uczestniczącej w akcji pożarowej w dniu 20 kwietnia 2019 r. Instrukcja obowiązująca w latach 2015-2017 (opracowana w maju 2015 r.) obejmowała zagadnienia analogiczne do wyszczególnionych w instrukcji z 2019 r. Załącznikiem do tego dokumentu były podpisy 40 pracowników potwierdzających zapoznanie się z instrukcją.

W Spółce obowiązywała również procedura prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych oraz kontroli bezpieczeństwa pożarowego.

(akta kontroli str. 622-658)

7. Do Spółki nie były kierowane wnioski o przedstawienie kalkulacji kosztów zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych lub pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczanych do składowania, wynikające z ustawy o utrzymaniu w czystości i porządku w gminach.

(akta kontroli str. 1718-1728)

8. W latach 2016-2019 (do końca czerwca 2019 r.) Marszałek nie przeprowadził oraz nie zlecał kontroli instalacji MBP w zakresie sposobu gospodarowania odpadami.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi przeprowadził w Spółce cztery kontrole, w tym jedną dotyczącą zadań regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych oraz trzy dotyczące składowiska. Kontrole zostały przeprowadzone w terminach: 9 września – 11 października 2016 r., 16-22 listopada 2017 r., 13-31 grudnia 2018 r. i 14 maja 2019 r. W żadnej z tych kontroli nie stwierdzono naruszeń oraz popełnienia wykroczeń.

(akta kontroli str. 659-698)

9. Na instalacji MBP mieszane były i wspólnie przetwarzane niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (20 03 01) wraz z selektywnie zebranymi odpadami (np. 03 03 08, 15 01 02, 15 01 05, 15 01 06, 19 12 10, 20 01 08, 20 03 99), co uniemożliwiało weryfikację ilości odpadów powstających w wyniku przetwarzania z limitami określonymi w pozwoleniu zintegrowanym. Pozwolenie odrębnie wskazywało, jakie odpady mogą powstać z odpadów 20 03 01, a jakie z pozostałych odpadów.

(akta kontroli str. 28-77, 660-676, 1573-1578, 1600-1613)

Wiceprezes Spółki wyjaśnił, że instalacja prowadzona przez Spółkę działa na podstawie pozwolenia zintegrowanego, które dopuszcza przetwarzanie odpadów o wskazanych kodach w procesie R12. Ani z treści pozwolenia, ani innych przepisów nie wynika jasny nakaz przetwarzania dopuszczonych odpadów odrębnie. W związku z dużymi ilościami odpadów przyjmowanych do przetworzenia oraz zróżnicowaną morfologią przekazywanych do instalacji odpadów bio (często są zanieczyszczone innymi odpadami komunalnymi) może dochodzić do przetwarzania na linii mechanicznej odpadów bio załadowywanych bezpośrednio po przetworzeniu odpadów zmieszanych. Może też dochodzić do magazynowania tych odpadów obok siebie. Właśnie ze względu na wymagania ochrony środowiska konieczne jest przetworzenie odpadów bio w procesie dwustopniowym. Każdorazowo partia odpadów bio jest oceniana i kierowana do odpowiedniego procesu – R12 lub R3. Ww. odpady dopuszczone są do przetworzenia w procesie R12 i stanowią „składniki” paliwa alternatywnego, a zatem mogą być przetwarzane wspólnie.

(akta kontroli str. 1766-1776)

NIK wskazuje, że w pozwoleniu zintegrowanym określono, iż na linię sortowniczą przyjmowane powinny być przede wszystkim niesegregowane (zmieszane) odpady

komunalne (20 03 01), a pozostałe wyłącznie w przypadkach wolnych mocy przerobowych.

Zgodnie z art. 35 ust. 6 pkt 1 ustawy o odpadach, instalacją komunalną jest instalacja do przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych lub pozostałości z przetwarzania tych odpadów, określona na liście, o której mowa w art. 38b ust. 1 pkt 1, spełniająca wymagania najlepszej dostępnej techniki, zapewniająca mechaniczno-biologiczne przetwarzanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i wydzielenie z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku.

(akta kontroli str. 28-77)

Ilość odpadów komunalnych (tj. z grupy 20) przyjmowanych na linię sortowniczą i zagospodarowanych procesem R12 wyniosła: 39.134,7 Mg w 2016 r., 52.676 Mg w 2017 r., 121.467 Mg w 2018 r. i 88.389,5 Mg w I połowie 2019 r. Zagospodarowaniu procesem R3 poddano odpady o masie: 54,1 Mg w 2016 r., 1.573,3 Mg w 2017 r., 63,54 Mg w 2018 r. i 748,2 w I połowie 2019 r. Limity ustalone w decyzji dla poszczególnych odpadów nie zostały przekroczone.

(akta kontroli str. 660-676, 1032-1511, 1573-1578, 1600-1613)

10. W części mechanicznej wytwarzane były odpady z grupy 15, 19 oraz odpad 16 01 03. W poszczególnych latach wytworzono w tej części instalacji następujące ilości odpadów: 109.004,7 Mg w 2016 r., 120.371,8 Mg w 2017 r., 152.805 Mg w 2018 r. i 95.576,9 Mg w I połowie 2019 r.

W części biologicznej wytwarzane były odpady o kodach 19 05 03 i 19 05 99. Dodatkowo, w 2016 r. wytworzono odpad o kodzie ex19 12 12 (Inne odpady, w tym zmieszane substancje i przedmioty wykorzystywane do produkcji paliwa alternatywnego) w ilości 0,8 Mg. Łącznie w badanym okresie wytworzono następujące ilości odpadów w części biologicznej: 34.496,4 Mg w 2016 r., 29.064,3 Mg w 2017 r., 42.000,00 Mg w 2018 r. i 17.289,7 Mg w I połowie 2019 r.

Procentowy udział odpadów o kodzie 19 12 10 i 19 12 12, w łącznie wytworzonej masie odpadów, w poszczególnych latach przedstawiał się następująco:

	2016 r.	2017 r.	2018 r.	I połowa 2019 r.
19 12 10	12,7%	21,6%	19,2%	10,6%
19 12 12	60,6%	56%	54,9%	69,8%

(akta kontroli str. 1035-1555)

Spółka przeprowadzała badania odpadu 19 12 12 (Inne odpady, w tym zmieszane substancje i przedmioty, z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11) powstającego w wyniku eksploatacji instalacji MBP. Badania zakończone były w dniach: 25 stycznia 2016 r., 7 lutego¹⁶, 21 lipca i 26 października 2017 r., 11 lipca 2018 r. oraz 12 lutego i 11 marca 2019 r. Wszystkie wyniki nie przekraczały dopuszczalnych wartości granicznych węgla organicznego, straty przy prażeniu oraz ciepła spalania, określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 16 lipca 2015 r. w sprawie dopuszczania odpadów do składowania na składowiskach¹⁷.

(akta kontroli str. 699-725, 1777-1779)

11. Monitoring funkcjonujący od sierpnia 2015 r. obejmował teren instalacji (wewnątrz hali i na zewnątrz), magazynu paliwa alternatywnego, bioreaktorów, placu magazynowania stabilizatu i kompostu oraz bramy wjazdowej i wyjazdowej. Zapisy z monitoringu, dokonywane na dysku twardym znajdującym się w sterowni

¹⁶ W 2016 r. próbkę pobrano 14 stycznia, natomiast w 2017 r. – 20 stycznia.

¹⁷ Dz. U. z 2015 r., poz. 1277.

i zabezpieczone hasłem, przechowywane były przez miesiąc, a dostęp do nich posiadały dwie uprawnione osoby.

Pozostała część terenu składowiska odpadów nie była objęta monitoringiem.

(akta kontroli str. 613-614)

12. Zgodnie z pozwoleniem zintegrowanym, wydzielone surowce wtórne miały być magazynowane w odpowiednich kontenerach zlokalizowanych w hali mechanicznej obróbki, do czasu nagromadzenia ilości uzasadniającej transport poza Zakład. Odpady niebezpieczne miały być magazynowane w przewoźnym kontenerze, a paliwo alternatywne w obiekcie-wiacie w konstrukcji żelbetowo-stalowej. Odpady powstające w wyniku procesu R3 magazynowane miały być na placu dojrzwania, a powstające w wyniku przesiewania - na placu przesiewania stabilizatu.

(akta kontroli str. 28-77)

W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych na terenie zakładu znajdowały się zmagazynowane odpady: opakowania z tworzyw sztucznych, opony, opakowania drewniane, opakowania z metali, metale żelazne, opakowania ze szkła oraz odpady o kodzie 19 12 12, które wywożone były na składowisko. Zgodnie z ewidencją odpady nie były magazynowane dłużej niż rok.

(akta kontroli str. 1573-1578, 1130-1236, 1268-1352, 1382-1469)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Prowadzący instalację, wbrew zapisom umów zawartych w latach 2018-2019 z Miastem Łódź, dokonywał pomiaru wagi przywożonych odpadów z uwzględnieniem ciężaru kierowców dokonujących przewozów, w konsekwencji czego wynagrodzenie należne Spółce zostało naliczone niezgodnie z zapisami ww. umów, w których wysokość wynagrodzenia uzależniona była od rzeczywistej masy dostarczanych odpadów. Analiza zapisu monitoringu z 4 lipca 2019 r. wykazała, że 80% transportów było zawyżanych o masę kierowców.

(akta kontroli str. 351-518, 943, 1593-1595)

Wiceprezes Spółki wyjaśnił, że, przytoczony powyżej przypadek jest marginalny. Problem pierwszego ważenia z kierowcą w pojeździe nie występuje zawsze, a jedynie w przypadku, gdy jest kolejka do rozładunku i kierowca przekazuje dokument przewozowy wcześniej (przed wjazdem na wagę). Przy globalnej ilości, np. 50 pojazdów dziennie, tj. ok. 1.100 ton odpadów, i średniej masie kierowcy np. 80 kg, zawyżenie łącznej dziennej masy może wynieść maksymalnie 4 tony (50 * 80 kg), czyli 0,36% globalnej masy dostarczonych w tym dniu odpadów. Dokładność wskazania wagi (legalizacyjna) wynosi 20 kg. W związku z powyższym uważamy, że opisany w pytaniu problem nie wpływa realnie na poprawność dokonywanych pomiarów i prawidłowość prowadzonej ewidencji ilościowej odpadów.

(akta kontroli str. 1766-1776)

NIK zauważa, że przyjmując jako średnią wagę kierowcy 80 kg, w dniu 4 lipca 2019 r. masa przywożonych odpadów została zawyżona o 1,68 Mg, tj. na 26 kierowców, 21 (80%) nie wysiadło z pojazdów w momencie wjazdu z odpadami na teren Zakładu, natomiast wysiadło od razu po zatrzymaniu się na wadze w momencie wyjazdu. Odpady pochodziły z Miasta Łodzi i zgodnie z zawartymi umowami - za 1 Mg Miasto miało płacić Spółce 432 zł brutto za odpady o kodach 20 01 08 i 20 03 01. Tym samym, koszty poniesione przez Miasto Łódź zostały zawyżone o 725,76 zł brutto.

W I półroczu 2019 r. ilość transportów odpadów przywiezionych do instalacji z Łodzi wyniosła 4.198, a zawyżanie masy odpadów przez kierowców mogło

spowodować dodatkowe koszty¹⁸ dla Miasta Łodzi w wysokości 116.052,48 zł. W 2018 r. do instalacji z Łodzi przywiezione zostały odpady przy wykorzystaniu 2.969 środków transportu. Dodatkowe koszty, które Miasto Łódź poniosłoby, w związku z realizacją zawartych umów, opiewałyby na kwotę 65.950,75 zł.

(akta kontroli str. 351-518, 1593-1595, 1855-1856)

2. Spółka prowadziła instalację w sposób sprzeczny z zapisami pozwolenia zintegrowanego wydanego przez Marszałka¹⁹:

- a) w latach 2017-2018 cały odpad o kodzie 19 05 99 był zagospodarowany procesem D5 w sytuacji, gdy zgodnie z pozwoleniem odpad ten winien być poddawany separacji powietrznej, a następnie skierowany do wykorzystania w procesie R12 do produkcji paliwa alternatywnego.

(akta kontroli str. 28-77, 1354-1381, 1470-1511)

Wiceprezes Spółki wyjaśnił, że w jego ocenie na gruncie decyzji nie ma konieczności poddawania wytworzonego stabilizatu o kodzie 19 05 99 separacji powietrznej, a zapis należy rozumieć jako fakultatywny. W związku z tym, nie było konieczności wytwarzania odpadów o kodzie 19 12 12 w procesie przesiania stabilizatu w latach 2017-2018.

(akta kontroli str. 1731-1740)

NIK zauważa, że zgodnie z art. 202 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska²⁰, w pozwoleniu zintegrowanym określa się warunki wytwarzania i sposoby postępowania z odpadami na zasadach określonych w przepisach ustawy o odpadach, niezależnie od tego, czy dla instalacji wymagane byłoby uzyskanie pozwolenia na wytwarzanie odpadów.

- b) część odpadów o kodzie 19 05 99 (stabilizat), wbrew wymogom pozwolenia, nie była poddawana przesianiu na sicie o prześwicie oczek wielkości do 20 mm, tylko bezpośrednio zagospodarowywana procesem D5.

(akta kontroli str. 943)

Wiceprezes Spółki wyjaśnił, że pozwolenie zintegrowane zezwala na prowadzenie procesu przesiewania odpadów o kodzie 19 05 99 i nie jest to proces każdorazowo obligatoryjny. W uzasadnionych przypadkach (np. gdy przesiewanie miało się odbywać po obfitych opadach deszczu), proces przesiewania nie jest przeprowadzany, ponieważ skuteczność odsiewania takiego odpadu jest wtedy bardzo niska. Wtedy odpady o kodzie 19 05 99 są zagospodarowywane w procesie D5 na składowisku odpadów, zgodnie z przepisami i posiadanym pozwoleniem zintegrowanym dla składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Odstąpienie od przesiewania zdarza się jednak w praktyce bardzo rzadko – również z powodu tego, że

¹⁸ Przyjmując jako średnią wagę kierowcy 80 kg.

¹⁹ Zgodnie z pozwoleniem zintegrowanym:
pkt III.2.3.

3.3.1. Frakcja biodegradowalna (0+80 mm), wydzielona na linii sortowniczej (linii obróbki mechanicznej) ze zmieszanych odpadów komunalnych, przenośnikiem taśmowym kierowana będzie do boksu buforowego frakcji organicznej.

3.3.2. Za pomocą ładowarki kołowej odpady wprowadzane będą do bioreaktorów. (...) Procesy w reaktorach prowadzone będą przez ok. 4 tygodnie, do czasu osiągnięcia wartości AT* poniżej 20 mg O₂/g suchej masy. Po 2 tygodniach przebywania w zamkniętym bioreaktorze materiał zostanie przerzucony do drugiego bioreaktora za pomocą ładowarki kołowej. W następnej fazie przez okres kolejnych ok. 4 tygodni odpady podlegać będą stabilizacji w przyzmacz na otwartym terenie placu dojrzewania, napowietrzanych przez przerzucanie odpadów co najmniej raz w tygodniu (...).

pkt III.2.4.

3.3.1. Przetwarzanie odpadów będzie polegało na przesianiu stabilizatu na sicie o prześwicie oczek o wielkości do 20 mm.

3.3.2. Powstały po przesianiu odpad, stanowiący frakcję pod sitową, sklasyfikowany w kodzie 19 05 03, będzie wykorzystywany w ramach potrzeb własnych lub przekazywany do odzysku firmom posiadającym stosowne zezwolenie. Frakcja nadsitowa 19 05 99, zostanie poddana separacji powietrznej celem wydzielenia frakcji palnych, a następnie unieszkodliwiona na kwaterze składowiska w procesie przetwarzania D5. Wydzielona przez separator powietrzny frakcja palna sklasyfikowana w kodzie ex 19 12 12, kierowana będzie do hali produkcji paliwa alternatywnego i wykorzystywana w procesie R12 do produkcji paliwa alternatywnego w ramach własnej instalacji.

²⁰ Dz. U. z 2019 r., poz. 1396 ze zm.

Spółka musi wtedy od całości tego odpadu zapłacić opłatę marszałkowską, podczas gdy w przypadku przesiania i wytworzenia kompostu (19 05 03), a następnie poddania go odzyskowi, opłatę marszałkowską wnosi się tylko od tej części odpadów, która została zeskładowana.

(akta kontroli str. 1766-1776)

- c) część odpadów o kodzie 19 12 12 – frakcja biodegradalna wydzielona na linii sortowniczej, po wywiezieniu z boksu buforowego frakcji organicznej była bezpośrednio lub po dojrzeniu na placu przesiewana na sicie o prześwicie oczek o wielkości do 20 mm, a powstałe frakcje zagospodarowywane na składowisku, pomimo że zgodnie z pozwoleniem odpad ten powinien zostać najpierw poddany procesowi R3, a następnie przesiany.

(akta kontroli str. 943, 1581-1582)

Wiceprezes Spółki wyjaśnił, że czasami są przesiewane odpady o kodzie 19 12 12B, co może wynikać np. z konieczności usunięcia frakcji mineralnych, które mogą utrudnić dalsze przetwarzanie tych odpadów przez niektórych odbiorców zewnętrznych. Nie wpływa to na zmianę kodu odpadu, a powstałe frakcje nadal są klasyfikowane jako 19 12 12B. Nie są one zagospodarowywane na składowisku, a wywożone do zagospodarowania na zewnątrz. W związku z tym, że moce części biologicznej instalacji MBP mogą nie być wystarczające, aby przetworzyć całość frakcji podsitowej (biodegradowalnej) o kodzie 19 12 12, część tej frakcji jest przekazywana do odzysku do odbiorców zewnętrznych.

(akta kontroli str. 1766-1776)

Jak zeznał operator ładowarki pracujący na placu dojrzewania, wywożony z boks buforowego frakcji organicznej odpad o kodzie 19 12 12 magazynowany jest na placu celem dojrzenia. Następnie jest przesiewany przez sito, powstała frakcja nadsitowa stanowi balast, a podsitowa kompost. Obie frakcje składowane są na składowisku. Powyższe czynności wykonywane są tylko w sytuacji zapełnienia bioreaktorów.

(akta kontroli str. 1581-1582)

- d) odpady o kodzie 19 12 12 przywożone z zewnątrz od dostawców, niezgodnie z wymogami pozwolenia zintegrowanego nie były przetwarzane w procesie R3. Były one wyładowywane z pojazdów bezpośrednio na plac dojrzewania, a następnie wywożone na składowisko.

(akta kontroli str. 28-77, 943, 1570-1572, 1604-1617)

Wiceprezes Spółki wyjaśnił, że przywożone z zewnątrz odpady o kodzie 19 12 12, w zależności od konkretnego kontrahenta i dostawy, kierowane są do składowania (proces D5), do stabilizacji (R3) lub do przetwarzania mechanicznego (R12). W pytaniu nie jest wskazany konkretny przypadek, ale o ile z placu dojrzewania wywożone były odpady o kodzie 19 12 12, to musiały to być odpady o kodzie 19 12 12B wytworzone w części mechanicznej instalacji, wyładowane (w celu przeladunku) na placu dojrzewania.

(akta kontroli str. 1766-1776)

NIK wskazuje, że z zapisów monitoringu wynika jednoznacznie, iż na plac dojrzewania wyładowano odpady przywiezione przez TIR-y z zewnątrz Zakładu, które następnie wywożono na składowisko, jak również odpady o kodzie 19 12 12 wydzielone na linii sortowniczej, które w porze nocnej były wyładowywane na placu, a na pierwszej zmianie wywożone na składowisko.

(akta kontroli str. 943)

e) odpady o kodzie 19 12 12 przywożone z zewnątrz od dostawców wyładowywane na placu dojrzwania były mieszane z odpadami o tym samym kodzie, wytworzonymi w części mechanicznej na linii sortowniczej, pomimo że zgodnie z pozwoleniem zintegrowanym odpady te powinny zostać zagospodarowane w odrębnych procesach tj. odpady przywiezione przez dostawców powinny zostać zagospodarowane procesem R3, a frakcja ciężka powstała na linii sortowniczej powinna zostać bezpośrednio zeskładowana.

(akta kontroli str. 28-77, 943)

Wiceprezes Spółki stwierdził, że przeniesienie 3 łyżek odpadów o kodzie 19 12 12 wytworzonych na terenie Zakładu na inne odpady o tym samym kodzie nie świadczy o mieszaniu odpadów. Mieszanie odpadów ma miejsce w przypadku celowego łączenia różnych rodzajów odpadów. Całość przedmiotowych odpadów została poddana odzyskowi.

(akta kontroli str. 1766-1776, 1784-1790)

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2016-2019 Spółka prowadziła działalność w zakresie przetwarzania odpadów komunalnych w oparciu o wydane przez Marszałka pozwolenie zintegrowane. Na zagospodarowanie odpadów komunalnych Spółka posiadała zawarte umowy z jednostkami samorządu terytorialnego z terenu województwa łódzkiego oraz z innymi podmiotami. Ilości i rodzaje odpadów komunalnych przyjmowanych do przetworzenia w instalacji MBP były zgodne z określonymi w pozwoleniu wydanym przez Marszałka. Wbrew zapisom umów zawartych z Miastem Łódź, Spółka dokonywała pomiaru wagi przywożonych odpadów z uwzględnieniem ciężaru kierowców, zawyżając tym samym należne sobie wynagrodzenie. Ponadto niektóre odpady zagospodarowywano niezgodnie z postanowieniami pozwolenia zintegrowanego. Instalację MBP użytkowano w sposób ograniczający możliwość powstania pożarów, w tym zainstalowano zabezpieczenia przeciwpożarowe oraz opracowano i wdrożono procedury zapewniające ochronę ludzi i mienia. Magazynowanie odpadów odbywało się zgodnie z warunkami określonymi w wydanym przez Marszałka pozwoleniu. Do Spółki nie były kierowane wnioski o przedłożenie kalkulacji kosztów zagospodarowania przyjętych do przetwarzania odpadów komunalnych, w związku z czym takie kalkulacje nie były sporządzane.

OBSZAR

2. Sposób postępowania z odpadami powstałymi po procesie przetwarzania w instalacji MBP

Opis stanu faktycznego

1. W 2016 r. Spółka zawarła 3 umowy na przekazanie odpadów z dwoma podmiotami prywatnymi oraz z Miejskim Zakładem Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Koninie. Umowy te (podobnie jak zawarte z pozostałych lat) zobowiązywały Spółkę do płacenia określonych kwot za przekazanie odpadów do zagospodarowania. W części to Spółka miała dostarczać odpady, a w części obowiązek ten spożywał na odbiorcach. Umowy dotyczyły odpadów o kodach:

- a) 15 01 06 (Zmieszane odpady opakowaniowe) w szacunkowej ilości 350 Mg, za cenę 162 zł/Mg brutto – umowa została zawarta na okres od 12 do 31 grudnia 2016 r. Nie wskazano procesu zagospodarowania odpadów.
- b) 15 01 07 (Opakowania ze szkła) za cenę 16,20 zł/Mg brutto, przy czym nie określono szacunkowej ilości odbieranych odpadów, a umowa została zawarta na czas nieokreślony. Odpady miały podlegać odzyskowi procesem R5.
- c) 19 12 12 (Inne odpady, w tym zmieszane substancje i przedmioty, z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11)

w maksymalnej ilości 1.000 Mg/miesiąc, za cenę 140,40 zł/Mg brutto w okresie od 8 stycznia do 31 grudnia 2016 r. Odpady miały zostać przekształcone termicznie procesem R1.

W 2017 r. Spółka zawarła z podmiotami prywatnymi 4 umowy na przekazanie odpadów o kodach:

- a) 20 01 08 (Odpady kuchenne ulegające biodegradacji) – na okres od 13 marca do 31 grudnia 2017 r. oraz 19 12 12 – na okres od 1 do 31 grudnia 2017 r., za cenę 144,72 zł/Mg brutto – zgodnie z umową odpady miały być przetwarzane w procesie R3, przy czym nie określono szacunkowej ilości odbieranych odpadów.
- b) 19 12 12 za cenę 60,48 zł/Mg brutto – w umowie zawartej na czas nieokreślony nie wskazano limitów ilości przekazywanych odpadów oraz nie wskazano procesu odzysku odpadów.
- c) 15 01 06 za cenę 140,40 zł/Mg brutto w ilości 150 Mg/miesiąc z terminem obowiązywania od 1 września 2017 r. oraz aneksem – 15 01 02 za cenę 140,40 zł/Mg brutto w ilości 100 Mg/miesiąc z terminem obowiązywania od 1 grudnia 2017 r. Umowa została zawarta na czas nieoznaczony i nie wskazano w niej sposobu zagospodarowania odpadów. Na oba rodzaje odpadów kolejnym aneksem podwyższono cenę do 172,80 zł/Mg od 2 stycznia 2018 r., a na odpady 15 01 06 zwiększono limit do 500 Mg/miesiąc. Aneksem obowiązującym od 31 grudnia 2018 r. rozszerzono umowę o 8 rodzajów odpadów²¹ w ilości 150 Mg/miesiąc za cenę 194,40 zł/Mg brutto. Kolejnym aneksem obowiązującym od 1 stycznia 2019 r. określono następujące ceny do odpadów: 15 01 06 i 15 01 02 – 216 zł/Mg, 15 01 05, 20 01 99, 07 02 13, 20 03 03, 17 02 03, 20 01 10, 20 01 11, 16 03 04 i 15 01 09 - 226,80 zł/Mg oraz 19 12 12 – 259,20 zł/Mg brutto.
- d) 15 01 06 i 19 12 12 za cenę 163,08 zł/Mg brutto bez określenia limitów odbieranych odpadów. Umowa została zawarta na czas nieokreślony i nie wskazano w niej sposobu zagospodarowania odpadów.

W 2018 r. Spółka zawarła 5 umów z podmiotami prywatnymi na przekazanie odpadów o kodach:

- a) 15 01 06 za cenę 162 zł/Mg brutto w ilości 30 Mg w okresie od 1 do 28 lutego 2018 r. W umowie nie wskazano procesu odzysku odpadów.
- b) 19 12 12 za cenę 102,60 zł/Mg brutto bez wskazania limitów oraz procesu odzysku odpadów. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.
- c) 19 12 12 i 20 01 08 za ceny odpowiednio 172,80 zł/Mg i 259,20 zł/Mg brutto, bez określenia limitów ilościowych. Umowa zawarta była na okres od 8 lutego do 31 grudnia 2018 r. i nie wskazano w niej sposobu zagospodarowania odpadów.
- d) 19 05 03 (Kompost nieodpowiadający wymaganiom - nienadający się do wykorzystania) za cenę 71,28 zł/Mg brutto, bez określenia limitów ilościowych. Umowa została zawarta na czas nieokreślony i nie wskazano w niej sposobu zagospodarowania odpadów.
- e) 19 12 10 (Odpady palne (paliwo alternatywne)) za cenę 171,72 zł/Mg brutto. Limity określono na okresy: od 1 października do 31 grudnia 2018 r. – 8.000 Mg oraz od 1 stycznia do 31 sierpnia 2019 r. – 24.000 Mg, z możliwością korekty w okresie obowiązywania umowy +/- 12.000 ton. Odpady miały zostać przekształcone termicznie procesem R1.

²¹ O kodach: 15 01 02 (Opakowania z tworzyw sztucznych), 20 01 99 (Inne nie wymienione frakcje zbierane w sposób selektywny), 07 02 13 (Odpady tworzyw sztucznych), 20 03 03 (Odpady z czyszczenia ulic i placów), 17 02 03 (Tworzywa sztuczne), 20 01 10, (Odzież), 16 03 04 (Nieorganiczne odpady inne niż wymienione w 16 03 03, 16 03 80) i 15 01 09 (Opakowania z tekstyliów).

W 2019 r. Spółka zawarła 2 umowy na czas nieokreślony (obie z podmiotami prywatnymi) na przekazanie odpadów o kodzie 19 12 12 w celu poddania ich odzyskowi. W umowach nie wskazano ilości odbieranych odpadów, ani sposobu ich zagospodarowania, natomiast ceny określono odpowiednio na 204,12 zł/Mg i 205,20 zł/Mg brutto.

(akta kontroli str. 740-918)

Spośród 14 umów, jakie Spółka zawarła z odbiorcami odpadów, w 4 przypadkach w umowach określono, iż odbierający poświadczają posiadanie odpowiednich decyzji i pozwoleń, a w 3 postanowiono, że odbiorcy odpadów będą przekazywać odpady do pomiotów posiadających odpowiednie decyzje w zakresie odzysku, przy czym nie wskazano tych pomiotów oraz nr zezwoleń i decyzji. W pozostałych umowach wskazane zostały numery decyzji lub załączone były ich kserokopie.

Kierownik Zakładu wyjaśnił, że Spółka każdorazowo przed nawiązaniem współpracy z potencjalnym kontrahentem weryfikuje jego decyzje i zezwolenia na gospodarowanie odpadami. Skany decyzji przesyłane są drogą mailową. Ponadto, Spółka występuje do właściwych organów z zapytaniem, czy decyzje kontrahentów w sprawie zezwoleń i pozwoleń są obowiązujące, czy nie zostały uchylone lub zmienione. Zapytania kierowane są w formie wniosku o udostępnienie informacji publicznej sporządzonego na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Ponadto, od czasu uruchomienia bazy BDO, Spółka weryfikuje cyklicznie informacje zawarte o kontrahentach w bazie, w szczególności w kontekście ważności posiadanej przez kontrahenta decyzji.

(akta kontroli str. 740-918, 1718-1720, 1723-1728)

W 5 na 14 umów zawartych przez Spółkę nie określono sposobu/procesu ich zagospodarowania przez odbierających.

Kierownik Zakładu wyjaśnił, że Spółka zapewnia zgodność przekazywania odpadów do dalszego zagospodarowania z ustaloną hierarchią sposobów postępowania z odpadami, określoną w art. 17 ustawy o odpadach, poprzez odpowiedni wybór odbiorców odpadów. Odpady, które nadają się do przygotowania do ponownego użycia, recyklingu lub odzysku, są kierowane w pierwszej kolejności do tych procesów. Tylko w przypadku braku możliwości skierowania odpadów do ww. procesów, odpady są unieszkodliwiane. Spółka posiada bazę zweryfikowanych odbiorców odpadów, zapewniających recykling i odzysk odpadów, oraz stale prowadzi działania mające na celu pozyskanie nowych kontrahentów. Działania prowadzone są tak, aby zapewnić jak najwyższe poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku odpadów oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. W 9 na 14 umów jest wpisany sposób zagospodarowania odpadów przez odbierającego (odzysk odpadów). W pozostałych przypadkach proces zagospodarowania odpadów wynika z zapisów decyzji kontrahenta. Z samego faktu nieumieszczenia w umowie zapisu o postępowaniu zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami nie wynika, że nie jest ona zachowywana.

(akta kontroli str. 740-918, 1718-1720, 1723-1728)

Spółka nie zawarła umów na przekazanie wszystkich rodzajów odpadów powstających w instalacji MBP, tj.: 15 01 01 – opakowania z papieru i tektury, 15 01 03 – opakowania z drewna, 15 01 04 – opakowania z metali, 16 01 03 – zużyte

opony, 16 01 17 – metale żelazne²², 19 05 99 – inne niewymienione odpady, 19 12 02 – metale żelazne²³, 19 12 07 – drewno inne niż wymienione w 19 12 06.

(akta kontroli str. 740-918, 1237-1267, 1354-1382, 1470-1511)

Kierownik Zakładu wyjaśnił, że z obowiązujących przepisów prawa nie wynika konieczność zawierania wszystkich umów z kontrahentami w formie pisemnej. Jest powszechną praktyką współpraca pomiędzy podmiotami (zwłaszcza prywatnymi) na podstawie zleceń, zamówień lub ustaleń ustnych („umowa ustna”). Forma zawarcia umowy ma jedynie znaczenie dowodowe i nie ma wpływu na ważność takiej umowy. W przypadku, gdy dla któregoś kontrahenta nie było umowy pisemnej, to należy rozumieć, że była to „umowa ustna”, strony określiły bowiem przedmiot umowy (zagospodarowanie odpadów) oraz wynagrodzenie. Ww. odpady zostały przekazane do uprawnionych podmiotów, a w przypadku odpadów o kodzie 19 05 99, zostały one zagospodarowane we własnej instalacji (składowisko odpadów).

(akta kontroli str. 1718-1720, 1723-1728)

2. W poszczególnych latach Spółka przekazała następujące ilości odpadów do zagospodarowania: 49.809,10 Mg w 2016 r., 101.540,84 mg w 2017 r., 113.614,82 Mg w 2018 r. i 58.188,36 Mg w I połowie 2019 r.

W badanym okresie najwięcej odpadów Spółka przekazała z grupy 19 (282.281,54 Mg) oraz z grupy 15 (43.596,22 Mg).

(akta kontroli str. 921, 924, 927, 930, 1237-1267, 1354-1382, 1470-1511)

Na kartach odpadów nie wskazywano procesów zagospodarowania.

(akta kontroli str. 1522-1554)

3. W badanym okresie wystąpiły na terenie instalacji dwa pożary odpadów na kwaterach otwartych – w dniach 17 kwietnia 2017 r. i 20 kwietnia 2019 r.

W pierwszym przypadku akcja ratownicza z udziałem czterech jednostek Straży Pożarnej oraz sprzętu Spółki (koparki i kompaktor) trwała 3 godziny. Samozapłon został wykluczony z uwagi na niską temperaturę (3°C) i opady deszczu ze śniegiem. Straty dotyczyły węży gaśniczych, ponacinanych przez ostre krawędzie odpadów.

Wiceprezes Spółki wyjaśnił, że pożar w dolnej nieeksploatowanej części na skarpie składowiska, w niskiej temperaturze i przy opadach deszczu, przeważnie świadczy o podpaleniu. Policja sprawcy nie wykryła.

W drugim przypadku akcja ratownicza trwała 8 godz. i była utrudniona przez porywisty wiatr. Udział w niej wzięło 10 wozów bojowych, dwie cysterny i samochody wsparcia straży pożarnej. W czasie akcji użyto koparek, kompaktorów oraz ładowarek Spółki. Straty poniesione na składowisku to: 10 węży strażackich, pompa przy piezometrze, gaśnica, przewody plastikowe i rury na skarpach. Prokuratura Okręgowa w Piotrkowie Tryb. wszczęła postępowanie w sprawie spowodowania w dniu 20 kwietnia 2019 r. zdarzenia zagrażającego życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu mające postać pożaru odpadów komunalnych znajdujących się na terenie Spółki²⁴.

O ww. zdarzeniach Spółka poinformowała Burmistrza Gminy Kamieńsk. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi nie przeprowadził kontroli po pożarze, który miał miejsce w 2017 r. Kontrola miała natomiast miejsce bezpośrednio po ukończeniu akcji gaśniczej, tj. 21 kwietnia 2019 r., przy czym Spółce nie przekazano protokołu, ani innych dokumentów z kontroli.

(akta kontroli str. 935-942, 1684-1689)

²² Dotyczy lat 2016-2017.

²³ Dotyczy roku 2018.

²⁴ Do dnia zakończenia niniejszej kontroli postępowanie było w toku.

4. Spółka sporządzała zbiorcze zestawienia o gospodarowaniu odpadami za lata 2016-2018, które wysyłała do UMWŁ 15 marca każdego roku za poprzedni rok kalendarzowy. W zestawieniach tych nie wykazano procesu odzysku R13, którym zagospodarowano odpady w ilości: 9.813,64 Mg – w 2016 r., 32.150,90 Mg – w 2017 r. i 41.923,62 Mg w 2018 r.

Wiceprezes Spółki wyjaśnił, że ww. zestawienie zostało sporządzone na wzorze wskazanym w rozporządzeniu Ministra Środowiska, który nie jest w pełni dostosowany do ustawy o odpadach z 2012 r., co w praktyce może budzić wątpliwości do sposobu prawidłowego wypełniania. Wzór nie określa w szczególności, czy i gdzie należy wpisać przyjęcie odpadów do procesu R13.

(akta kontroli str. 1130-1511, 1784-1790)

Zbiorcze zestawienia o gospodarowaniu odpadami za lata 2016-2018 zostały sporządzone w sposób uniemożliwiający przyporządkowanie ilości poszczególnych odpadów powstających w wyniku eksploatacji instalacji do ilości wskazanych w decyzji Marszałka.

(akta kontroli str. 28-95, 1237-1267, 1354-1381, 1470-1511)

Zdaniem Wiceprezesa Spółki, zbiorcze zestawienia zostały sporządzone prawidłowo. Wśród odpadów przetwarzanych na linii do mechanicznego przetwarzania są zarówno odpady z Tabeli 15 i 16 pozwolenia zintegrowanego dla instalacji MBP. Oba te strumienie odpadów są bardzo często podobne do siebie pod względem morfologicznym. Pozwolenie nie nakłada obowiązku przetwarzania tych odpadów oddzielenie. Ilości odpadów dopuszczonych do wytworzenia w Tabelach 5, 6 i 7 pozwolenia są na tyle duże, że nie ma żadnego ryzyka ich przekroczenia, nawet gdyby przyjąć, że przetwarzane będą tylko odpady z Tabeli 15 lub tylko z Tabeli 16, to ilości te nie zostaną przekroczone.

(akta kontroli str. 1731-1740)

Informacje o rodzajach i masie odpadów powstałych ze zmieszanych odpadów komunalnych sporządzane na podstawie art. 90a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, były przekazywane do właścicieli nieruchomości i gmin, z którymi spółka miała zawarte umowy.

W ww. informacjach sporządzonych za:

- a) I i II półrocze 2017 r. wykazano, że odpad o kodzie o nr 15 01 07 został przekazany uprawnionym podmiotom do dalszego zagospodarowania w ilości 4.749,056 Mg, pomimo że zgodnie z kartą tego odpadu za 2017 r. został on przekazany w łącznej masie 4.396,34 Mg,
- b) I i II półrocze 2018 r. wykazano, że odpad o kodzie nr 15 01 02 został przekazany uprawnionym podmiotom do dalszego zagospodarowania w ilości 1.947,0,25 Mg, pomimo że zgodnie z kartą tego odpadu za 2018 r., został on przekazany w łącznej masie 1.834,82 Mg.

(akta kontroli str. 945-1019, 1303-1304, 1406-1408, 1729-1730)

Kierownik Zakładu wyjaśnił, że rozbieżność wynika z błędu rachunkowego przy wyliczaniu średniego procentowego wskaźnika osiągniętego w instalacji dla odpadów przekazanych do recyklingu i odzysku. Łączne masy wszystkich frakcji przekazanych do dalszego zagospodarowania w procesach odzysku i recyklingu, wykazane w ww. informacjach, są prawidłowe. Powyższe nie wpłynie na osiągnięte przez te podmioty poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami, ponieważ są one wyliczane łącznie dla wszystkich frakcji (bez względu na udział poszczególnych frakcji). Kierownik Zakładu zapowiedział niezwłoczne przygotowanie i przekazanie do kontrahentów stosownej korekty informacji.

(akta kontroli str. 1718-1729, 1784-1790)

Zgodnie z informacją pozyskaną z Miasta Łodzi, Miasto nie dokonywało weryfikacji danych wykazanych w informacjach o rodzajach i masie odpadów powstałych ze zmieszanych odpadów komunalnych dostarczanych do Zakładu.

(akta kontroli str. 1780-1783)

Wiceprezes Spółki wyjaśnił, że ważenie odpadów o kodzie 19 12 12 wywożonych z instalacji MBP na składowisko w godzinach 22⁰⁰ – 6⁰⁰, dokonywane jest przez wjeżdżanie pojazdu na wagę i odczytywanie na wyświetlaczu wyniku ważenia brutto. Wartość ta jest zapisywana przez kierowcę, a w ciągu dnia wagowy lub kierownik zmiany wprowadza spisane dane do systemu wagowego, po czym stosowana jest ostatnia ustalona tara. W przypadku wywozu odpadów z placu dojrzewania, odpady załadowywane są ładowarką z zamontowaną wagą. Wyniki takiego ważenia przekazywane są analogicznie, jak powyżej i wprowadzane do systemu wagowego.

(akta kontroli str. 1694-1689)

Spółka sporządzała po kilka kart ewidencji dla odpadów o kodach:

- a) 19 12 12 za 2018 r. – pięć kart, w tym dwie o takim samym numerze, lecz zawierające różne wartości,
- b) 19 12 12 za 2016 r. oraz 19 05 03 i 20 01 08 za 2017 r. - po dwie karty,
- c) 19 05 99 za 2017 r. – dwie karty o takim samym numerze, ale z różnymi ilościami zagospodarowania procesem D5,
- d) 19 12 12 w 2017 r. – trzy karty, w tym dwie o takim samym numerze zawierające różne wartości.

(akta kontroli str. ww. 1108-1111, 1113, 1318-1321, 1328-1330, 1333-1339, 1445-1454)

Wiceprezes wyjaśnił, że dla odpadu o kodzie 19 12 12 za 2018 r. prowadzono odrębne karty w celu przejrzystego rozliczenia przyjmowanych i zagospodarowanych odpadów w część mechanicznej i biologicznej oraz odrębnej instalacji – składowisku. Dla odpadów o kodach 19 12 12 za 2016 r. oraz 19 05 03 za 2017 r. sporządzono po dwie karty, ponieważ jedna dotyczyła instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania, a druga odrębnej instalacji, tj. składowiska. Dla kodu 20 01 08 omyłkowo sporządzono dwie karty ewidencji odpadów. Karty o nr 191212B/2018/MBP i 191212/2017/MBP były kartami roboczymi.

(akta kontroli str. 1731-1740)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Spółka wykazywała w ewidencji ilości odpadów o kodzie 19 12 12 (inne odpady, w tym zmieszane substancje i przedmioty, z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11) niezgodnie ze stanem faktycznym, czym naruszono przepis art. 66 ust. 1 ustawy o odpadach, zgodnie z którym posiadacz odpadów jest obowiązany do prowadzenia na bieżąco ich ilościowej i jakościowej ewidencji zgodnie z katalogiem odpadów określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 4 ust. 3.
 - a) w przypadku samochodu ciężarowego wywożącemu odpady o kodzie 19 12 12 z instalacji MBP na składowisko, przyjmowano jako tarę jego średnią masę, zamiast rzeczywistej, wynikającej z wagi pojazdu. Tara wykazana w systemie elektronicznym w dniach 2 – 9 lipca 2019 r. (do godz. 7⁰³) nie uległa zmianie, pomimo zmian masy pojazdu powodowanej tankowaniem i zużyciem paliwa. Jednocześnie masa tarowanego pojazdu 9 lipca 2019 r. o godz. 7⁵³ została zmniejszona w systemie wagowym o 1.360 kg,

a następnie wzrosła o godz. 14³³ o 1.520 kg i utrzymana została do 10 lipca 2019 r. do godz. 20⁵⁵, pomimo że pojazd tankowany był 6 lipca 2019 r. i następnie 10 lipca 2019 r. o godz. 21¹⁰.

(akta kontroli str. 1556-1559, 1684-1689)

Wiceprezes Spółki wyjaśnił, że w stosunku do tego pojazdu, w przypadku dużego natężenia ruchu, stosowana jest uproszczona procedura ustalania masy odpadów netto. Polega ona na zważeniu pojazdu załadowanego odpadem kierowanego na składowisko. W celu ustalenia masy netto odpadów, stosowana jest „stara tara” pojazdu, czyli średnia masa pojazdu bez odpadów bez względu na ilość paliwa w baku. Zmniejszenie tary pojazdu 9 lipca 2019 r. o 1.360 kg (z 17.900 kg do 16.540 kg) było omyłką operatora wagi. Najprawdopodobniej pojazd stanął nierówno na pomoście wagowym, na skutek czego ważenie nie pokazało prawidłowej tary. Natomiast druga z wagowych używała wcześniejszej „starej tary”. Po zorientowaniu się, że tara jest zbyt niska ustalono realną tarę (18.060 kg) i dalej stosowano tę masę.

(akta kontroli str. 1684-1689)

Zdaniem NIK, korzystanie z jednej określonej tary, pomimo zmiany wagi pojazdu spowodowanej tankowaniem i zużyciem paliwa, powoduje wykazywanie w ewidencji odpadów ilości odpadów niezgodnych ze stanem rzeczywistym.

Wiceprezes Spółki wyjaśnił, że ww. pojazd dotychczas był tarowany z różną częstotliwością, zazwyczaj nie rzadziej niż 1 raz dziennie, a w trakcie trwania kontroli zmieniono tę częstotliwość na co najmniej 1 raz dziennie. Obecnie zdarza się, że tara jest ustalana w wyniku kilkukrotnego ważenia w ciągu dnia.

(akta kontroli str. 1766-1776)

- b) analiza zapisów monitoringu za okres od 3 lipca 2019 r. (godz. 23²⁰) do 5 lipca 2019 r. (godz. 00⁴⁰) wykazała, że posiadacz odpadów nie dokonał zważenia pojazdu wywożącego odpad o kodzie 19 12 12 z instalacji MBP przed zrzuconiem odpadów na składowisko tj. na 31 kursów jakie wykonał samochód ciężarowy, 12 razy nie wjechał na wagę celem dokonania ważenia pojazdu brutto i bezpośrednio udał się na składowisko. Ośmiokrotnie pojazd nie został zważony w godzinach 22⁰⁰-6⁰⁰ (kiedy punkt wagowy nie jest obsługiwany) i czterokrotnie w godz. 6⁰⁰-22⁰⁰ (kiedy punkt wagowy jest obsługiwany), przy czym tylko w jednym przypadku powstał zator na wadze. NIK wskazuje, że zaniechanie ważenia poszczególnych partii odpadów, jest równoznaczne z nienależytym prowadzeniem przez posiadacza odpadów na bieżąco ilościowej i jakościowej ewidencji dla poszczególnych rodzajów odpadów, zgodne z dyspozycją określoną ww. przepisami.

(akta kontroli str. 943, 1560, 1570-1572, 1595)

Wiceprezes Spółki wyjaśnił, że 4 lipca 2019 r. w godz. 16⁰⁶ – 16²⁹ zawiesił się system wagowy, w związku z czym nie były wykonywane ważenia wjazdowe i wyjazdowe. Ponieważ istniała konieczność podstawienia pustego kontenera na sortownię, kierowca wywożący odpady o kodzie 19 12 12 uzyskał zgodę od Kierownictwa Zakładu, aby zrzucić odpady bez dokonania ważenia brutto. Kurs ten został wprowadzony do ewidencji odpadów w ilości średniej masy odpadów netto w tym dniu dla tego pojazdu. Sytuacje takie zdarzają się incydentalnie, a w przypadku ich zaistnienia kurs taki zawsze jest wpisywany do ewidencji. Wszyscy kierowcy realizujący transport odpadów na składowisko zostali pouczeni o konieczności dokonywania ważen każdorazowo. Jeżeli pojazd nie wjechał na wagę by dokonać pomiaru masy

brutto, to kursy te zostały zarejestrowane na wadze i znajdują się ewidencji. Z wyliczeń Wiceprezesa wynika, że średnio określano masę odpadów na jeden kurs w ilości ok 6 Mg.

(akta kontroli str. 943, 1560, 1684-1689, 1766-1776)

Z obliczeń ilości i masy ważeń pojazdu DAF w godzinach 6⁰⁰-22⁰⁰ na przykładzie 5 dni lipca 2019 r. wynika, że średnio ilość odpadów wywożonych jednorazowo wynosiła 5,5 Mg, przy czym 4 lipca 2019 r. średnia masa na kurs wynosiła 4,5 Mg. Średnia masa odpadów na jeden kurs wywożonych w 2018 r. wynosiła natomiast 7,74 Mg.

(akta kontroli str. 1561-1566)

- c) w ewidencji wagowej w dniu 4 lipca 2019 r. wykazano, że trzy pojazdy wywoziły z terenu Zakładu odpady o kodzie 19 12 12B o łącznej masie 43,94 Mg, pomimo że zapisy monitoringu wskazują jednoznacznie, iż załadowane zostały odpadem o kodzie 19 05 03.

(akta kontroli str. 943, 1618)

Wiceprezes Spółki wyjaśnił, że zgodnie z raportami wagowymi z 4 lipca 2019 r. nie były z Zakładu wywożone odpady o kodzie 19 05 03, a 19 12 12B wytworzone w wyniku funkcjonowania Zakładu.

(akta kontroli str. 1766-1776)

- d) jeden z ciągników, wywożąc w dniu 17 lipca 2019 r. z placu dojrzewania na składowisko odpady o kodzie 19 12 12 przywiezione przez dostawców, na osiem kursów dokonał tylko czterokrotnego ich ważenia, a w systemie wagowym odnotowano, że wywiezione zostały po dwa transporty odpadów o kodach 19 05 99 i 19 12 12B.

(akta kontroli str. 28-77, 943, 1570-1572, 1604-1617, 1671-1676, 1679-1682)

Wiceprezes Spółki wyjaśnił, że masa odpadów załadowywanych na ciągnik była przekazywana kierowcy ciągnika przez operatora ładowarki, który odczytywał wyniki z wagi umieszczonej na łyżce, a w dalszej kolejności przekazywana do punktu wagowego. Cztery brakujące kursy ciągnika z tego dnia zostały zsumowane w nocnymi kursami DAF i zaewidencjonowane łącznie z nimi w dniu 18 lipca 2019 r. rano. Odpady przywożone z zewnątrz, kierowane do stabilizacji w procesie R3, nie są wywożone na składowisko. Są one rozładowywane na placu dojrzewania, a następnie trafiają do bioreaktorów. Z analizy zapisu monitoringu z dnia 17 lipca 2019 r. nie wynika jednoznacznie jakie odpady zostały wywiezione przez ciągnik. Odpady o kodzie 19 12 12B i 19 05 99 wyglądają podobnie. W tej części placu dojrzewania, w której ładowany był w tym dniu ciągnik, były wysypywane odpady o kodzie 19 12 12B (frakcja ciężka z części mechanicznej), obok na przymie odbywał się też proces dojrzewania stabilizatu. Kierowca ciągnika zadeklarował na wadze, że wywozi na składowisko te kody odpadów i tak zostały one zaewidencjonowane.

(akta kontroli str. 1766-1776)

NIK wskazuje, że odpady o kodzie 19 12 12B (frakcja biodegralna, wydzielona na linii sortowniczej) i 19 05 99 wyglądają podobnie, jednak znacząco się różnią od odpadów 19 12 12 przywożonych od dostawców. Zapisy monitoringu bramy wjazdowej wskazują, iż ciągnik nie wywoził odpadów 19 12 12B ani odpadów 19 05 99.

(akta kontroli str. 943)

2. Odpad powstały w wyniku czyszczenia taśmy instalacji MBP nie był ważony przed wywiezieniem na plac dojrzewania oraz nie była prowadzona dla tego

odpadu ewidencja, czym naruszono art. 66 ust. 1 ustawy o odpadach, zgodnie z którym posiadacz odpadów jest obowiązany do prowadzenia na bieżąco ich ilościowej i jakościowej ewidencji zgodnie z katalogiem odpadów określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 4 ust. 3.

(akta kontroli str. 943, 1586-1587, 1570-1572)

Wiceprezes Spółki wyjaśnił, że pozwolenie zintegrowane instalacji MBP nie określa szczegółowych wytycznych w zakresie wytwarzania i ewidencjonowania odpadów powstałych w wyniku czyszczenia taśmociągów i sprzątania hali mechanicznego przetwarzania. W związku z tym, że są to drobne frakcje odpadów, traktujemy je jako frakcję podsitową, i tak je dalej przetwarzamy, w instalacji własnej lub u odbiorcy zewnętrznego. Odpad ten powstaje okresowo w niewielkich ilościach w wyniku eksploatacji linii technologicznej i optymalnie byłoby go zakwalifikować pod kodem 19 12 12. Spółka będzie rozważała wnioskowanie o dodanie do pozwolenia zintegrowanego zapisu o wytwarzaniu tego odpadu podczas kolejnej zmiany pozwolenia zintegrowanego.

(akta kontroli str. 1766-1776)

3. Zbiorcze zestawienia o gospodarowaniu odpadami za lata 2016-2018 zostały sporządzone niezgodnie z wymogami określonymi w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych o odpadach²⁵. W zbiorczym zestawieniu za 2016 r. (w stosunku do wszystkich procesów) oraz w zestawieniach za 2017 i 2018 r. (dla procesu R12²⁶) wskazano typ procesu mechaniczno-biologiczny, pomimo że decyzja Marszałka wyszczególnia limity przetwarzania i wytwarzania odpadów odrębnie w zakresie typu mechanicznego i biologicznego.

(akta kontroli str. 28-95, 1237-1267, 1354-1381, 1470-1511)

Wiceprezes Spółki wyjaśnił, że w zbiorczych zestawieniach o odpadach za lata 2016-2018 omyłkowo wskazano jeden proces zagospodarowania odpadów (mechaniczno-biologiczny).

(akta kontroli str. 1731-1740)

4. Spółka w sposób sprzeczny z zapisami załącznika nr 1 do ustawy o odpadach oraz decyzji Marszałka Województwa, przyporządkowała odpady o kodzie 19 05 03 i ex 19 12 12 do procesu odzysku odpadów R3, w sytuacji gdy w wyniku ww. procesu może powstać jedynie odpad o kodzie 19 05 99. W konsekwencji powyższego, z zbiorczym zestawieniem o gospodarowaniu odpadami za 2016 r. wskazano, że odpady o kodzie 19 05 03 i ex 19 12 12 powstały w wyniku procesu R3.

(akta kontroli str. 28-77, 1237-1251)

Wiceprezes Spółki wyjaśnił, że w ww. zestawieniu wskazano tylko finalne produkty przetwarzania odpadów w części biologicznej, tj. odpady o kodach 19 05 03, ex19 12 12 i 19 05 99. Odpady te powstały po procesie przesiewania odpadów o kodzie 19 05 99, który to powstaje w części biologicznej w procesie R3. Stosowany wzór zbiorczego zestawienia o odpadach nie precyzuje w jaki sposób należy wykazywać pośrednie produkty w danym procesie. W celu zachowania spójności przedstawiania danych z latami 2017-2018, zostanie dokonana korekta zbiorczego zestawienia w tym zakresie.

(akta kontroli str. 1731-1740)

²⁵ Dz. U. z 2010 r. nr 249, poz. 1674.

²⁶ Z wyjątkiem gospodarowania odpadami o kodach 19 05 99 i 20 03 07.

NIK wskazuje, że odpady o kodzie 19 05 03 i ex19 12 12 powstają w wyniku przesiania stabilizatu procesem mechanicznym i są one finalnym produktem powstającym w procesie R12.

W korekcie zbiorczego zestawienia za 2016 r., sporządzonej w sierpniu 2019 r., prawidłowo wskazano, iż w procesie R3 powstał jedynie odpad 19 05 99.

OCENA CZĄSTKOWA

W badanym okresie Spółka związana była umowami zawartymi z podmiotami odbierającym odpady wytworzone w instalacji MBP. Część odpadów zagospodarowywana była na składowisku, a część przekazywana uprawnionym podmiotom. Spółka sporządzała dokumenty związane z ewidencją ilości i rodzaju przyjmowanych do przetworzenia i wytworzonych odpadów. Ewidencja ta prowadzona była jednak z naruszeniem obowiązujących w tym zakresie przepisów, bowiem wykazywano w niej dane niezgodne ze stanem faktycznym. Roczne sprawozdania o gospodarowaniu odpadami były terminowo przekazywane do UMWŁ, chociaż sporządzano je niezgodnie z ustalonym wzorem. W wyniku czynności kontrolnych NIK zostały sporządzone stosowne korekty sprawozdań. Spółka przekazywała jednostkom samorządu terytorialnego, z którymi miała podpisane umowy na przetwarzanie odpadów komunalnych, informacje wymagane art. 90a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

IV. Wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

1. Gospodarowanie odpadami zgodnie z postanowieniami pozwolenia zintegrowanego wydanego przez Marszałka.
2. Prowadzenie ewidencji odpadów zgodnie ze stanem faktycznym.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag i
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 30 września 2019 r.

Kontroler:
Dominik Gołacki
gł. specjalista k.p.

„/-”

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
Dyrektor
Przemysław Szewczyk

„/-”

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał:

Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi
Przemysław Szewczyk

.....